

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Korkeakouluopiskelijoiden ajankäyttö ja Covid-19-pandemia

Joona Mäkelä

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2023:2

Korkeakouluopiskelijoiden ajankäyttö ja Covid-19- pandemia

Joona Mäkelä

Opetus- ja kulttuuriministeriö Helsinki 2023

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö

CC BY-ND 4.0

ISBN pdf: 978-952-263-740-6

ISSN pdf: 1799-0351

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2023

Korkeakouluopiskelijoiden ajankäyttö ja Covid-19-pandemia

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2023:2		Teema	Koulutus
Julkaisija	Opetus- ja kulttuuriministeriö		
Tekijä/t	Joona Mäkelä		
Kieli	suomi	Sivumäärä	22

Tiivistelmä

Tässä artikkelissa tarkastellaan korkeakouluopiskelijoiden ajankäyttöä vuonna 2022. Artikkelissa esitellään opiskelijoiden ajankäytön yleiskuvan lisäksi sitä, miten tyytyväisiä opiskelijat ovat ajankäyttönsä ja miten ajankäyttö on muuttunut Covid-19-pandemian aikana eli vuodesta 2019. Tämän lisäksi artikkelissa tarkastellaan opiskelijoiden suhtautumista pandemiaan myös yleisemmällä tasolla.

Artikkelin tutkimusaineistona toimii Suomen Eurostudent VIII -aineisto. Aineisto kerättiin vuoden 2022 keväällä Tilastokeskuksen toimesta. Aineiston avulla on mahdollista selvittää muun muassa korkeakouluopiskelijoiden elinoloja, opiskelua ja ajankäyttöä.

Tulosten perusteella korkeakouluopiskelijoiden ajankäyttö on muuttunut jonkin verran vuodesta 2019. Opiskelijat käyttävät vuonna 2022 esimerkiksi enemmän aikaa työssäkäyntiin ja vähemmän aikaa opiskeluun kuin he käyttivät kolme vuotta aiemmin. Ajankäyttö kuitenkin vaihtelee huomattavasti riippuen opiskelijan koulutusalaista sekä elämäntilanteesta.

Ajankäytön muutoksien lisäksi tuloksista havaitaan, että opiskelijat kokevat Covid-19-pandemian vaikuttaneen heidän opintojensa eri ulottuvuuksiin varsin kielteisellä tavalla. Tyytyväisyys ajankäyttöön on ajankäytössä tapahtuneista muutoksista ja Covid-pandemiasta huolimatta säilynyt varsin samalla tasolla kuin se oli vuonna 2019.

Asiasanat koronaviruset, korkeakouluopiskelu, opiskelukyky, opiskelumotivaatio, opiskelijaelämä, ammattikorkeakoulut, yliopistot, opintojen kesto, työssäkäynti

ISBN PDF 978-952-263-740-6 **ISSN PDF** 1799-0351

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-740-6>

Högskolestuderandenas tidsanvändning och covid-19-pandemin

Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2023:2		Tema	Utbildning
Utgivare	Undervisnings- och kulturministeriet		
Författare	Joonas Mäkelä		
Språk	finska	Sidantal	22

Referat

I den här artikeln granskas högskolestuderandenas tidsanvändning år 2022. I artikeln presenteras utöver en allmän bild av studerandenas tidsanvändning också hur nöjda de studerande är med sin tidsanvändning och hur tidsanvändningen har förändrats under covid-19-pandemin, dvs. jämfört med år 2019. Dessutom granskas studerandenas inställning till pandemin också på ett mera allmänt plan.

Undersökningsmaterialet för artikeln är Finlands Eurostudent VIII-material. Materialet samlades in av Statistikcentralen våren 2022. Med hjälp av materialet är det möjligt att utreda bl.a. högskolestuderandenas levnadsförhållanden, studier och tidsanvändning.

På basis av resultaten har tidsanvändningen bland högskolestuderande förändrats något sedan år 2019. År 2022 använde de studerande till exempel mer tid för att arbeta och mindre tid för att studera än tre år tidigare. Tidsanvändningen varierar dock betydligt beroende på den studerandes utbildningsområde och livssituation.

Utöver förändringarna i tidsanvändningen visar resultaten att covid-19-pandemin har påverkat olika dimensioner av studierna på ett mycket negativt sätt. Trots förändringarna i tidsanvändningen och covid-pandemin är nöjdheten med tidsanvändningen på rätt samma nivå som år 2019.

Nyckelord coronavirus, högskolestudier, studieförmåga, studiemotivation, studentliv, yrkeshögskolor, universitet, studielängd, arbetande

ISBN PDF 978-952-263-740-6 **ISSN PDF** 1799-0351

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-740-6>

Time use of higher education students and the Covid-19 pandemic

Publications of the Ministry of Education and Culture, Finland 2023:2	Subject	Education
Publisher	Ministry of Education and Culture	
Author(s)	Joonas Mäkelä	
Language	Pages	22

Abstract

This article examines time use among higher education students in 2022. In addition to an overall picture of students' time use, the article presents how satisfied students are with their time use and how time use has changed during the Covid-19 pandemic, i.e. from 2019. In addition, the article examines students' attitudes towards the pandemic on a more general level.

The research material used in this article is Finland's Eurostudent VIII data. The data were collected by Statistics Finland in spring 2022. The data can be used to study such as the living conditions, studying and time use of higher education students.

Based on the results, the time use of higher education students has changed somewhat from 2019. In 2022, students used more time for working and less time for studying than they did three years earlier. However, time use varies considerably depending on the educational field and life situation of the student.

In addition to changes in time use, the results show that students feel that the Covid-19 pandemic has had quite a negative impact on the various dimensions of their studies. Satisfaction with time use has remained more or less on level with 2019 despite changes in time use and the Covid pandemic.

Keywords coronaviruses, studies in an institution of higher education, ability to study, study motivation, student life, polytechnics (institutions of higher education), universities, duration of studies, working

ISBN PDF	978-952-263-740-6	ISSN PDF	1799-0351
URN address	https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-740-6		

Sisältö

1	Korkeakouluopiskelijoiden ajankäyttö ja Covid-19-pandemia	7
1.1	Korkeakouluopiskelijoiden näkemyksiä Covid-19-pandemian vaikutuksista.....	7
1.2	Alakohtainen ja eri elämäntilanteet huomioiva tarkastelu Covid-19-pandemian vaikutuksista	9
1.3	Korkeakouluopiskelijoiden ajankäyttö.....	12
1.4	Tyytyväisyys ajankäyttöön	19
	Lähteet	22

1 Korkeakouluopiskelijoiden ajankäyttö ja Covid-19-pandemia

Covid-19-pandemia on iskenyt erityisen rankasti nuoriin ja opiskelijoihin. Pitkät etäopintojaksot ja normaalin opiskelijaelämän loppuminen ovat nostaneet huolen nuorten jaksamisesta ja hyvinvoinnista. Tässä artikkelissa tarkastellaan lähemmin opiskelijoiden omia näkemyksiä siitä, miten Covid-pandemian on vaikuttanut opiskelun eri ulottuvuuksiin.

Tämän lisäksi artikkelissa esitellään opiskelijoiden ajankäyttöä vuonna 2022 ja selvitetään, minkälaisia eroja ajankäytössä on verrattuna vuoteen 2019 ja aikaan ennen Covid-pandemiaa. Opintoihin ja ansiotyöhön käytetyn ajan muutoksien lisäksi tarkastellaan opiskelijoiden tyytyväisyyttä ajankäyttöön. Aluksi esitellään kuitenkin opiskelijoiden näkemyksiä Covid-19-pandemiasta.

1.1 Korkeakouluopiskelijoiden näkemyksiä Covid-19-pandemian vaikutuksista

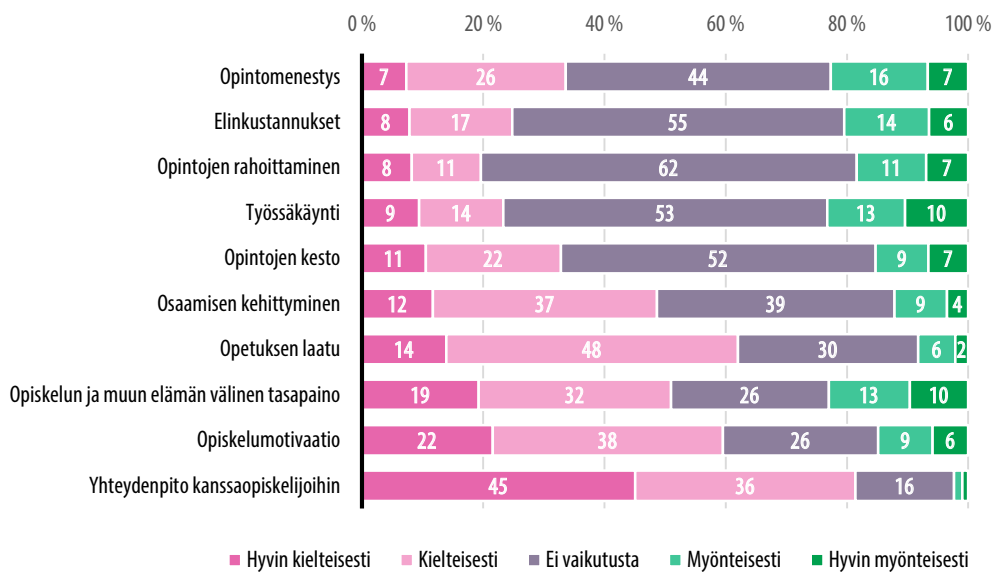
Osana vuoden 2022 Eurostudent VIII -tutkimusta opiskelijoilta tiedusteltiin, miten Covid-19-pandemia on vaikuttanut heidän opintoihinsa. Aineiston perusteella näyttää siltä, että huomattavasti suurempi osa opiskelijoista kokee Covid-19-pandemian vaikuttaneen kielteisesti kuin myönteisesti opiskelun eri ulottuvuuksiin.

Kuviosta 1 havaitaan esimerkiksi, että yli 50 prosenttia opiskelijoista kokee pandemian vaikuttaneen kielteisesti tai hyvin kielteisesti niin opiskelumotivaatioon, opiskelun ja muun elämän väliseen tasapainoon kuin opetuksen laatuunkin. Kaikista kielteisimmin opiskelijat kokevat pandemian vaikuttaneen yhteydenpitoon kanssap opiskelijoihin: 81 prosenttia opiskelijoista kokee pandemian vaikuttaneen tähän osa-alueeseen kielteisesti tai hyvin kielteisesti.

Vaikka opiskelijat kokevat pandemian vaikuttaneen kielteisesti valtaosaan kysytyistä opiskelun osa-alueista, myös poikkeuksia löytyy. Esimerkiksi yhtä suuri osa opiskelijoista kokee pandemian vaikuttaneen työssäkäyntiin myönteisesti kuin kielteisesti. Samaten esimerkiksi opintojen rahoittamisessa ja elinkustannuksissa pandemian ei koeta vaikuttaneen pelkästään kielteisellä tavalla. Lisäksi on huomioitava, että enemmistö vastanneista ei koe pandemian vaikuttaneen edellä mainittuihin osa-alueisiin mitenkään: esimerkiksi

opintojen rahoittamiseen valtaosa opiskelijoista (62 %) ei koe pandemian vaikuttaneen kielteisellä eikä myönteisellä tavalla.

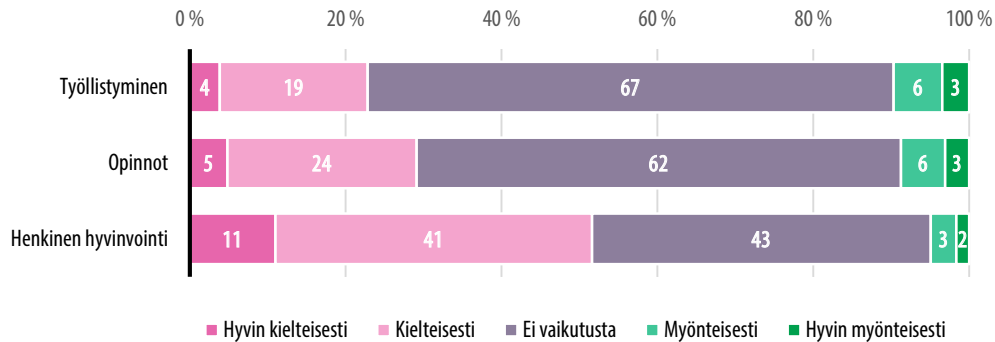
Kuvio 1. Opiskelijoiden arvio siitä, miten Covid-19 on vaikuttanut opiskelun eri osa-alueisiin.

Tutkimuksessa opiskelijoita pyydettiin pandemian välittömien vaikutusten arvioinnin lisäksi arvioimaan myös sitä, miten pandemian uskotaan jatkossa vaikuttavan opiskeluun, työllistymiseen ja henkiseen hyvinvointiin.

Kuvioista 2 havaitaan, että enemmistö opiskelijoista on sitä mieltä, että pandemia ei tule jatkossa vaikuttamaan heidän opintoihinsa tai työssäkäyntiinsä mitenkään. Henkiseen hyvinvointiin yli puolet opiskelijoista (52 %) arvioi pandemian kuitenkin vaikuttavan kielteisesti tai hyvin kielteisesti myös tulevaisuudessa. Tuleviin opintoihin pandemian arvioi vaikuttavan kielteisesti 29 prosenttia opiskelijoista ja työllistymiseen 23 prosenttia opiskelijoista. Vastaavasti ainoastaan viisi prosenttia opiskelijoista arvioi pandemian vaikuttavan jatkossa myönteisesti heidän henkiseen hyvinvointiinsa. Vain harva uskoo pandemian vaikuttavan jatkossa myönteisesti myöskään opintoihin (9 %) tai työllistymiseen (9 %).

Yleisesti ottaen näyttääkin siltä, että pandemialla on ollut huomattavasti enemmän kielteisiä kuin myönteisiä vaikutuksia opiskelijoihin. Positiivista tuloksissa taas on se, että vaikka kielteisesti pandemian vaikutuksiin suhtautuvia on enemmän kuin myönteisesti suhtautuvia, niin tiettyihin osa-alueisiin (esim. opintojen rahoittaminen, opintojen kesto ja tuleva työllistyminen) enemmistö opiskelijoista ei ole kokenut pandemian vaikuttaneen millään tavalla.

Kuvio 2. Opiskelijoiden arvio siitä, miten Covid-19 tulee jatkossa vaikuttamaan opiskelun eri osa-alueisiin.

1.2 Alakohtainen ja eri elämäntilanteet huomioiva tarkastelu Covid-19-pandemian vaikutuksista

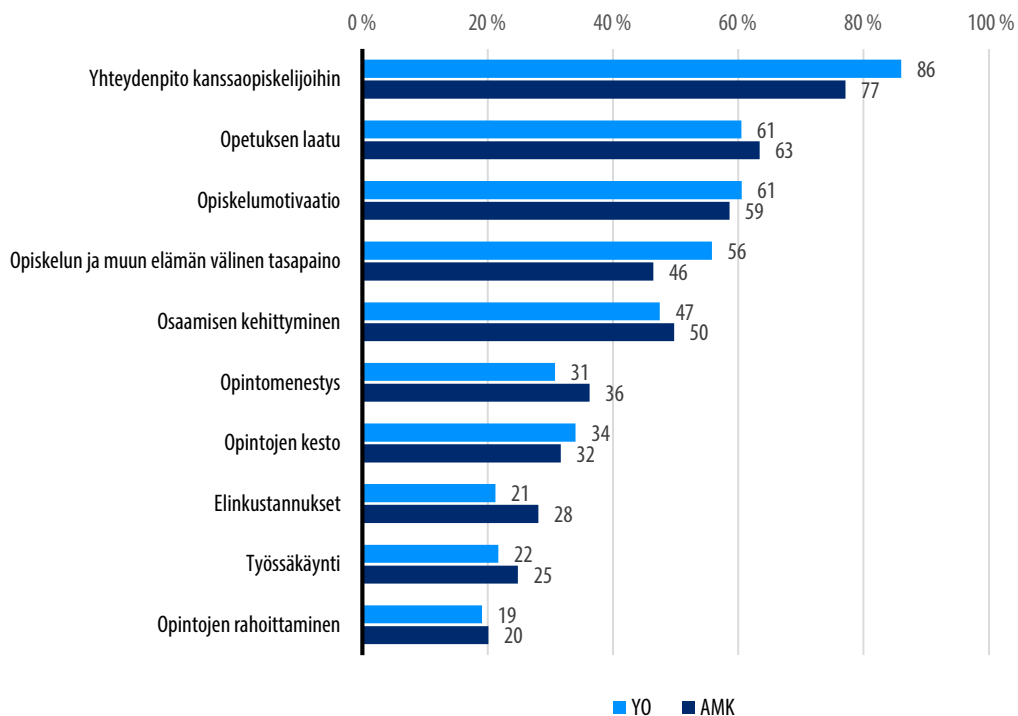
Vaikka yllä esitetystä tarkastelusta saakin suhteellisen tarkan kuvan pandemian vaikutuksesta opiskelijoihin, on tätä yhteyttä syytä tarkastella myös hieman yksityiskohtaisemmin, ja ottaa huomioon opiskelijoiden koulutusalat sekä tehdä vertailua yliopisto- ja AMK-opiskelijoiden välillä. Tämän lisäksi on syytä tarkastella myös erilaisissa elämäntilanteissa olevien opiskelijoiden suhtautumista pandemiaan, sillä voidaan olettaa, että eri elämäntilanteet tarjoavat opiskelijoilla hyvin erilaisia resursseja Covid-pandemian aiheuttamien poikkeusolojen kestämiseksi.

Kuviossa 3 on esitetty AMK- ja yliopisto-opiskelijoiden parista niiden henkilöiden osuudet, jotka kokevat pandemian vaikuttaneen kielteisesti tai hyvin kielteisesti opiskelun eri osa-alueisiin. Tarkastelu rajattiin koskemaan kielteistä suhtautumista, koska suurempi osa vastanneista koki pandemian kielteisenä kuin myönteisenä asiana. Koska pandemiasta johtuvat motivaatio-ongelmat ja esimerkiksi opiskelijoiden heikentynyt henkinen hyvinvointi voidaan myös nähdä niin kansanterveydellisenä kuin yhteiskunnallisenakin ongelmana, pandemiaan nimenomaisesti kielteisesti suhtautuvien joukkoa on syytä tarkastella erityisellä kiinnostuksella.

Kuviosta havaitaan, että AMK- ja yliopisto-opiskelijoiden välillä on eroja siinä, kuinka kielteinä pandemian vaikutukset koetaan. Yliopisto-opiskelijat kokevat pandemian vaikuttaneen AMK-opiskelijoita kielteisemmin opiskelumotivaatioon, opiskelun ja muun elämän väliseen tasapainoon, opintojen kestoon sekä erityisesti yhteydenpitoon kanssap opiskelijoihin. AMK-opiskelijat taas kokevat pandemian vaikuttaneen yliopisto-opiskelijoita kielteisemmin osaamisen kehittämiseen ja opetuksen laatuun. Myös työssäkäyntiin,

elinkustannuksiin sekä opintomenestykseen AMK-opiskelijat kokevat pandemian vaikuttaneen yliopisto-opiskelijoita kielteisemmin. Erityisen suuria AMK- ja yliopisto-opiskelijoiden väliset kokemuserot ovat suhteessa yhteydenpitoon kanssaopiskelijoihin, elinkustannuksiin sekä opintomenestykseen.

Kuvio 3. Kielteisesti Covid-19-pandemian tuleviin vaikutuksiin suhtautuvien osuus AMK- ja yliopisto-opiskelijoiden parissa.

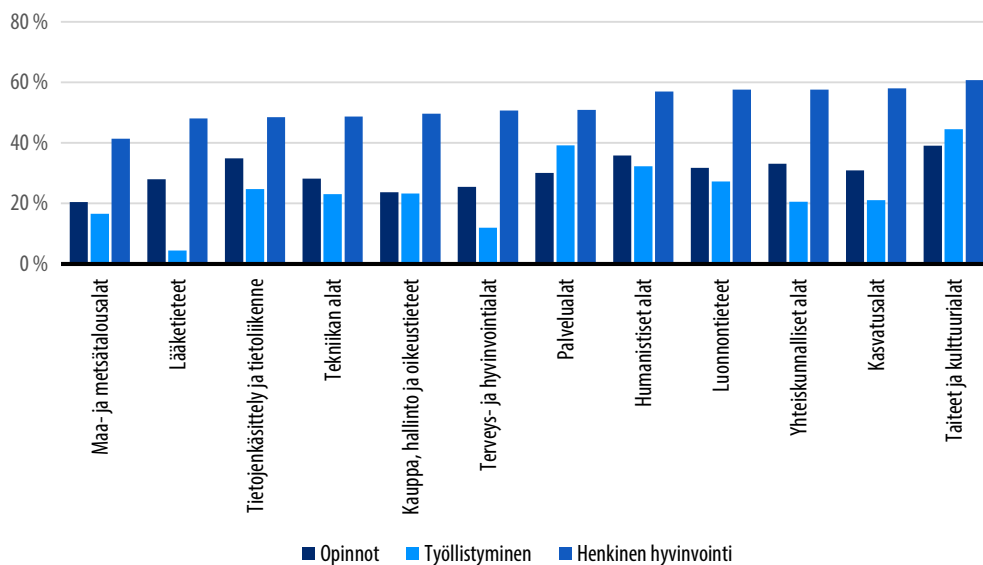

AMK- ja yliopisto-opiskelijoiden lisäksi myös eri koulutusalojen opiskelijoiden välillä on eroja suhtautumisessa pandemian vaikutuksiin. Kuvioissa 4 on esitetty alakohtainen tarkastelu niistä opiskelijoista, jotka arvioivat pandemian vaikuttavan jatkossa kielteisesti tai hyvin kielteisesti heidän opintoihinsa, työllistymiseensä ja henkiseen hyvinvointiinsa.

Alakohtainen tarkastelu osoittaa, että eri aloilla suhtaudutaan varsin eri tavoin pandemiaan ja sen tuleviin vaikutuksiin. Kaikista kielteisimmän pandemian tuleviin vaikutuksiin suhtaudutaan taide- ja kulttuurialoilla, palvelualoilla sekä humanistisilla aloilla. Myös luonnontieteellisillä aloilla suhtautuminen on keskimuotoa kielteisempää. Sen sijaan perinteisesti hyvin työllistävillä aloilla, kuten lääketieteissä, maa- ja metsätalousaloilla sekä kaupallisilla aloilla suhtautuminen pandemian jatkoaiikutuksiin on huomattavasti vähemmän kielteistä.

Erityisen paljon alojen välistä vaihtelua on siinä, miten opiskelijat kokevat pandemian jatkossa vaikuttavan heidän työllistymiseensä. Kaikista vähiten tulevaan työllistymiseen kielteisesti suhtautuvia on lääketieteen opiskelijoissa (4 %). Kielteisimmin tulevaan työllistymiseen taas suhtaudutaan taide- ja kulttuurialoilla (44 %). Myös tuleviin opintoihin pandemian arvioidaan vaikuttavan kielteisimmin taide- ja kulttuurialoilla (39 %) ja vähiten kielteisesti on maa- ja metsätalousaloilla (20 %). Alasta riippumatta kaikista kielteisimmin pandemian arvioidaan vaikuttavan henkiseen hyvinvointiin: kaikilla koulutusaloilla vähintään 41 prosenttia opiskelijoista arvioi, että pandemia tulee jatkossa vaikuttamaan kielteisesti tähän osa-alueeseen.

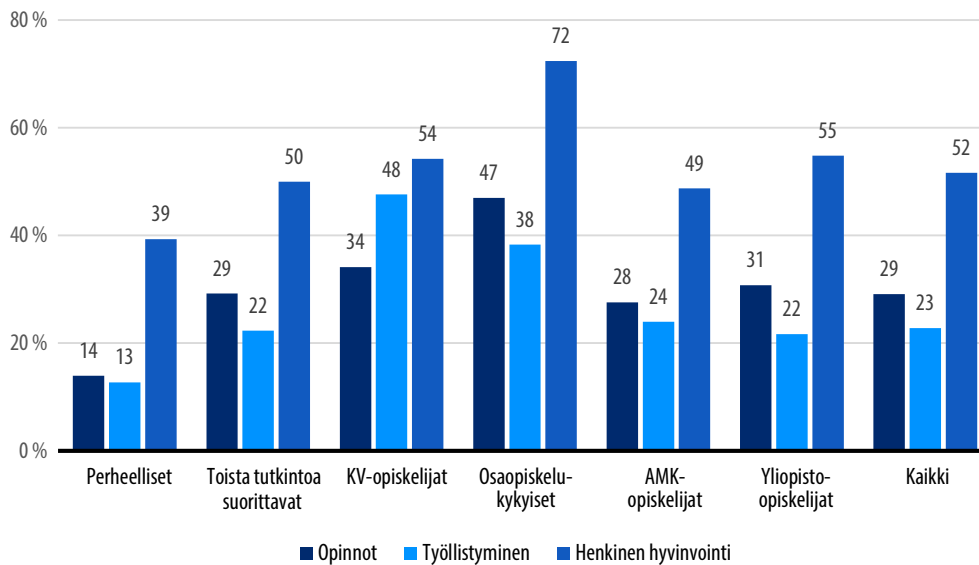
Kuvio 4. Alakohtainen tarkastelu kielteisesti Covid-19-pandemian tuleviin vaikutuksiin suhtautuvien suhteellisista osuuksista.

Alakohtaisen vertailun lisäksi pandemian vaikutuksia on syytä tarkastella myös suhteessa opiskelijoiden erilaisiin elämäntilanteisiin. Kuviosta 5 havaitaan, että kielteisesti pandemian tuleviin vaikutuksiin suhtautuvien osuus vaihtelee merkittävästi eri opiskelijaryhmien välillä. Näyttäisi siltä, että erityisesti osaopiskelukykyiset opiskelijat (opintoja haittaava terveysongelma) kokevat, että pandemia tulee myös jatkossa vaikuttamaan kielteisesti heidän henkiseen hyvinvointiinsa (72 %) ja opintoihinsa (47 %). KV-opiskelijoiden parissa pandemian tulevat vaikutukset taas työllistymiseen nähdään laajasti kielteisinä (48 %). AMK-opiskelijoihin verrattuna yliopisto-opiskelijat kokevat pandemian tulevat vaikutukset kielteisemmin suhteessa opintoihin ja henkiseen hyvinvointiin.

Vähiten kielteisinä pandemian tulevat vaikutukset kokevat perheelliset opiskelijat. Esimerkiksi vain 13 prosenttia perheellisistä opiskelijoista kokee pandemian vaikuttavan kielteisesti tulevaan työllistymiseen, kun kaikista vastaajista 23 prosenttia on tätä mieltä. Perheellisten opiskelijoiden parissa pandemian jatkoaiikutukset myös henkiseen hyvinvointiin ja opintoihin nähdään keskiarvoa vähemmän kielteinä.

Kuvio 5. Kielteisesti Covid-19-pandemian tuleviin vaikutuksiin suhtautuvien suhteelliset osuudet eri opiskelijaryhmien parissa.

1.3 Korkeakouluopiskelijoiden ajankäyttö

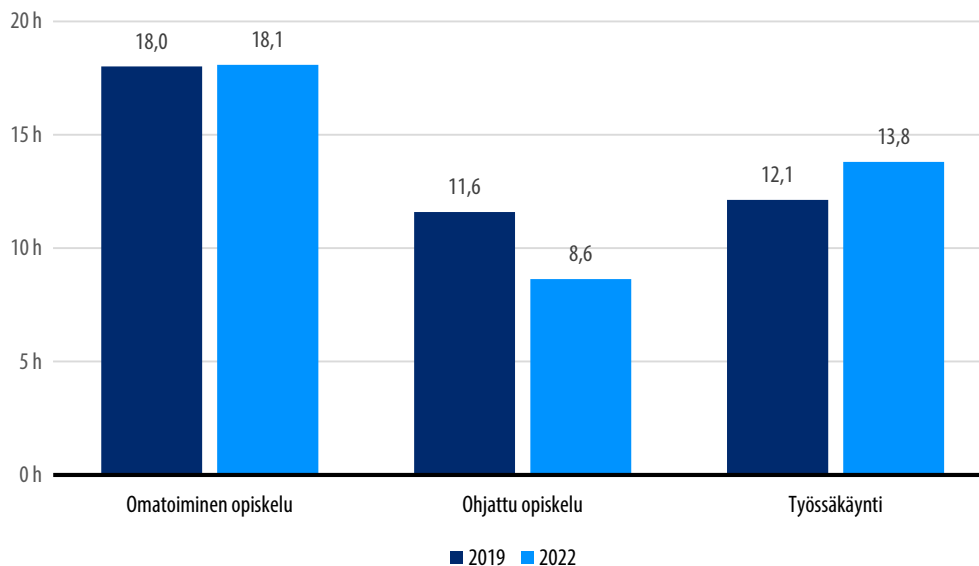
Vuoden 2019 Eurostudent -tutkimuksessa¹ havaittiin, että opiskelijoiden keskimääräinen opintoihin käytetty viikkotuntimäärä oli vähentynyt 3,5 tuntia vuodesta 2016. Vuonna 2019 opintoihin käytettiin keskimäärin 29,4 tuntia viikossa. Vuonna 2022 korkeakouluopiskelijat käyttävät opintoihin keskimäärin enää 26,8 tuntia viikossa, eli opintoihin käytetty viikkotuntimäärä on jälleen vähentynyt – tällä kertaa 2,6 tuntia.

¹ Saari, J., Koskinen, H., Attila, H. & Sarén, N. (2020). Eurostudent VII – Opiskelijatutkimus 2019. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2020:25. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-907-3>

Vuoden 2019 raportissa opintoihin käytetyn ajan vähentymisen arvioitiin johtuvan opintojen aikaisen työssäkäynnin lisääntymisen johdosta. Vuonna 2022, työssäkäynnin lisäksi, yksi merkittävimmistä osasyistä opintoihin käytetyn tuntimäärän vähentymisessä voidaan olettaa olevan Covid-pandemiasta aiheutunut etäopintojen yleistyminen ja ohjatun opiskelun vähentyminen.

Kuviosta 6 havaitaan, että opiskelijoiden ajankäyttö on vähentynyt erityisesti juuri ohjattua opiskelusta. Kun vuonna 2019 ohjattuun opiskeluun käytettiin keskimäärin 11,6 tuntia viikossa, vuonna 2022 siihen käytetään enää 8,6 tuntia – ohjattuun opiskeluun käytetty viikkotuntimäärä siis väheni kolme tuntia vuodesta 2019. Opintoihin käytetyn kokonaistuntimäärän vähentyminen selittyy tässä mielessä siis täysin ohjatun opiskelun vähentymisellä, sillä omatoimisen opiskelun määrässä ei vuosien 2019 ja 2022 välillä nähdä juuri minkäänlaista muutosta. Tämän lisäksi opiskelijoiden työssäkäyntiin käytetty viikkotuntimäärä nousi vuodesta 2019 yhteensä 1,7 tuntia. Näyttääkin siltä, että opiskelijoiden ajasta yhä suurempi osa kuluu töissä ja itse opiskeluun – erityisesti ohjattuun sellaiseen – käytetään jatkuvasti vähemmän aikaa.

Kuvio 6. Opiskelijoiden keskimääräinen viikoittainen ajankäyttö opiskeluun ja työssäkäyntiin vuosina 2019 ja 2022.

Se, kuinka paljon opiskelija käyttää viikossa aikaa opiskeluun ja työssäkäyntiin riippuu muun muassa siitä, opiskeleeko hän yliopistossa vai ammattikorkeakoulussa. Taulukossa

1 on esitetty AMK- ja yliopisto-opiskelijoiden keskimääräinen opiskeluun ja työssäkäyntiin käytetty viikkotuntimäärä. Siitä havaitaan, että yliopisto-opiskelija käyttää viikossa oma-toimiseen opiskeluun keskimäärin 2,3 tuntia enemmän aikaa, ja ohjattuun opiskeluun 2,2 tuntia vähemmän aikaa, kuin AMK-opiskelija.

Myös työssäkäyntiin käytetty aika vaihtelee AMK- ja yliopisto-opiskelijoiden välillä. AMK-opiskelija käyttää viikossa keskimäärin 16,3 tuntia työssäkäyntiin, kun yliopisto-opiskelija käyttää siihen keskimäärin 11,2 tuntia viikossa.

Sen lisäksi, että opiskeluun ja työssäkäyntiin käytetty aika eroaa yliopisto- ja AMK-opiskelijoiden välillä, eroja havaitaan myös näiden opiskelijaryhmien sisällä. Esimerkiksi AMK:ssa oma-toimiseen opiskeluun käytetään enemmän aikaa päivätoteutuksessa kuin monimuoto-toteutuksessa. Ylivoimaisesti vähiten sekä ohjattuun että oma-toimiseen opiskeluun käyttävät aikaa ylempää AMK-tutkintoa (YAMK) suorittavat opiskelijat. Työssäkäyntiin he taas käyttävät eniten aikaa viikossa (32,3 h). Vertailuksi AMK:n monimuoto-opiskelijat työskentelevät keskimäärin 25,5 tuntia viikossa ja päivätoteutus-opiskelijat 10,9 tuntia viikossa.

Taulukko 1. AMK- ja yliopisto-opiskelijoiden keskimääräinen opiskeluun ja työssäkäyntiin käytetty viikkotuntimäärä vuonna 2022.

		Omatoiminen opiskelu	Ohjattu opiskelu	Työssäkäynti
AMK	Päivätoteutus	17,4	11,7	10,9
	Monimuoto	17,5	7,2	25,5
	YAMK	12,4	2,4	32,3
	AMK, kaikki	16,9	9,7	16,3
Yliopisto	Kandi	19,5	8,3	8,1
	Maisteri	18,9	6,7	14,4
	Yliopisto, kaikki	19,2	7,5	11,2

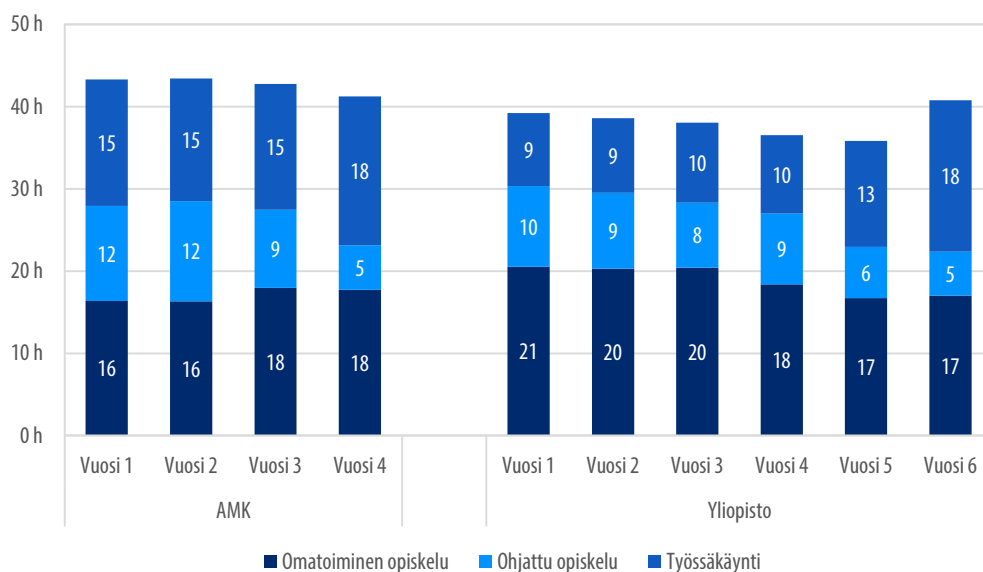
Pelkän koulutussektorin lisäksi opiskelijoiden ajankäyttöön on yhteydessä myös se, monennenko vuoden opiskelija on kyseessä. Kuviosta 7 havaitaan AMK- ja yliopisto-opiskelijoiden keskimääräinen opintoihin ja työssäkäyntiin käytetty aika opintojen vaiheen mukaan (tämänhetkinen tutkinto, jota opiskelija pitää ensisijaisena). Yleisesti ottaen sekä AMK- että yliopisto-opiskelijat käyttävät sitä vähemmän aikaa opiskeluun, mitä kauemmin he ovat opiskelleet. Esimerkiksi ensimmäisen vuoden AMK-opiskelijat käyttävät ohjattuun

opiskeluun keskimäärin 12 tuntia viikossa, kun taas neljännen vuoden opiskelijat käyttävät siihen enää 5 tuntia viikossa.

Opintojen vaihe on opiskeluun käytetyn ajan lisäksi yhteydessä myös työssäkäynnin määrään. Sekä AMK- että yliopisto-opiskelijoista kaikista pisimpään opiskelleet henkilöt käyttävät keskimäärin eniten aikaa työssäkäyntiin. Esimerkiksi yliopisto-opiskelijoista ensimmäisen vuoden opiskelijat käyttävät keskimäärin 9 tuntia viikossa työssäkäyntiin, kun kuudennen vuoden opiskelijat käyttävät siihen 18 tuntia. AMK-opiskelijoiden parissa työssäkäyntiin käytetyn ajan määrällinen kasvu ei ole näin merkittävää, sillä jo ensimmäisen vuoden opiskelijat työskentelevät paljon (15 h) verrattuna yliopisto-opiskelijoihin (9 h).

Eriyksen mielenkiintoinen havainto tehdään suhteessa omatoimiseen opiskeluun käytettyyn aikaan. Siinä missä yliopisto-opiskelijoilla omatoimiseen opiskeluun käytetty viikkotuntimäärä vähenee opintojen edetessä, AMK-opiskelijoilla se kasvaa – yliopistossa ensimmäisen vuoden opiskelija käyttää omatoimiseen opiskeluun viikossa keskimäärin 21 tuntia ja neljännen vuoden opiskelija enää 18 tuntia. AMK:ssa ensimmäisenä vuonna omatoimiseen opiskeluun taas käytetään keskimäärin vain 16 tuntia viikossa, mutta neljäntenä vuonna jo 18 tuntia. On kuitenkin syytä huomioida, että myös AMK-opiskelijoilla opintoihin käytetty kokonaisviikkotuntimäärä pienenee opintojen edetessä, vaikka omatoimisen opiskelun määrä kasvaakin.

Kuvio 7. AMK- ja yliopisto-opiskelijoiden keskimääräinen opiskeluun ja työssäkäyntiin käytetty viikkotuntimäärä vuonna 2022 opiskeluvuoden mukaan.

Koulutussektorin ja opiskeluvuoden lisäksi opiskelijan koulutusala on yhteydessä siihen, miten ajankäyttö jakaantuu ohjatun ja omatoimisen opiskelun sekä työssäkäynnin välillä. Kuvioista 8 havaitaan, että opiskelijoiden opintoihin ja töihin käyttämä aika vaihtelee eri alojen välillä sekä ajankäytön kokonaismäärän että ajankäytön jakaantumisen suhteen.

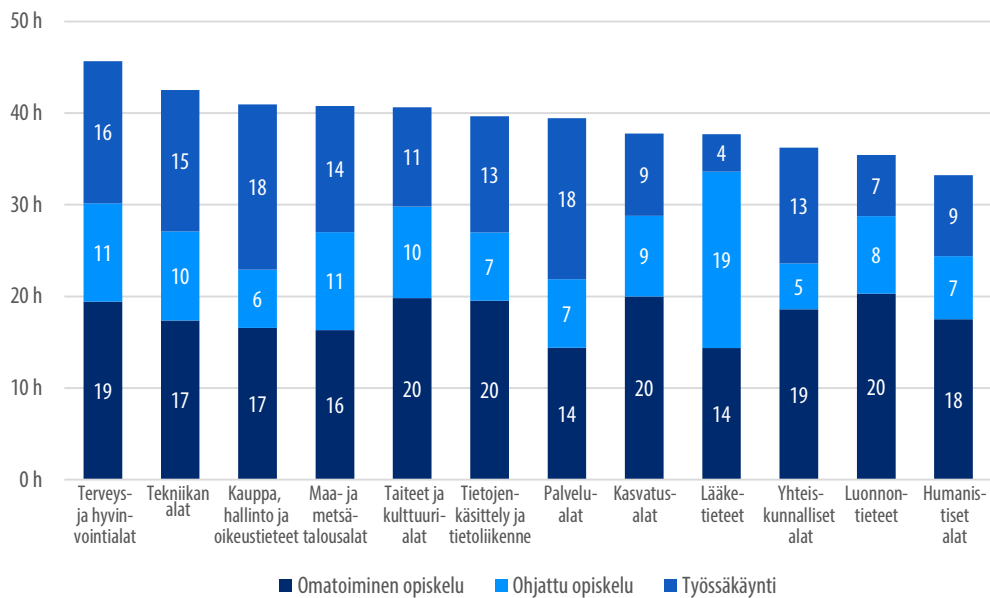
Työssäkäyntiin käytetään keskimäärin eniten aikaa kauppa-, hallinto- ja oikeustieteissä sekä palvelualoilla. Näillä aloilla keskimääräinen työssäkäyntiin käytetty viikkotuntimäärä on 18 tuntia. Myös terveys- ja hyvinvointialoilla (16 h) sekä tekniikan aloilla (15 h) käytetään keskimääräistä enemmän aikaa työssäkäyntiin. Vähiten työssäkäyntiin käyttävät aikaa lääketieteiden opiskelijat, jotka työskentelevät keskimäärin neljä tuntia viikossa. Myös luonnontieteissä (7 h), kasvatustieteissä (9 h) sekä humanistisilla aloilla (9 h) käytetään keskimääräistä vähemmän aikaa työssäkäyntiin.

Omatoimiseen opiskeluun käytetään eniten aikaa taide- ja kulttuurialoilla, luonnontieteellisillä aloilla sekä tietojenkäsittely- ja tietoliikennealoilla, joissa kaikissa siihen käytetään keskimäärin 20 tuntia viikossa. Myös terveys- ja hyvinvointialoilla sekä yhteiskunnallisilla aloilla käytetään viikossa keskimääräistä enemmän aikaa omatoimiseen opiskeluun (19 h). Vähiten omatoimiseen opiskeluun käytetään aikaa lääketieteissä (14 h), palvelualoilla (14 h) sekä maa- ja metsätalousaloilla (16 h).

Ohjattuun opiskeluun käyttävät ylivoimaisesti eniten aikaa viikossa lääketieteen opiskelijat (19 h). Vähiten ohjattuun opiskeluun käyttävät viikossa aikaa yhteiskunnallisten alojen opiskelijat (5 h) sekä kaupan, hallinnon ja oikeustieteiden alojen opiskelijat (6 h). Muilla aloilla keskimääräinen viikkotuntimäärä vaihtelee 7–11 viikkotunnin välillä.

Yleisesti ottaen eniten aikaa sekä töihin että opiskeluun viikossa kuluu terveys- ja hyvinvointialojen opiskelijoilla (46 h) ja tekniikan alojen opiskelijoilla (42 h), kun taas vähiten aikaa viikossa sekä opiskeluun että työssäkäyntiin kuluu humanististen (34 h) ja luonnontieteellisten alojen opiskelijoilla (35 h).

Kuvio 8. Eri alojen opiskelijoiden keskimääräinen viikoittainen opiskeluun ja ansiotyöhön käytetty tuntimäärä vuonna 2022.

Koulutusalojen välisten ajankäyttöerojen lisäksi myös alojen sisällä on ajankäytössä suuria eroja, riippuen siitä, opiskellaanko alaa yliopistossa vai ammattikorkeakoulussa. Kuvio 9 havaitaan opiskelijoiden ajankäyttö niillä viidellä koulutusosalalla, joissa ajankäyttö vaihtelee eniten AMK- ja yliopisto-opiskelijoiden välillä.

Yleisesti ottaen koulutusalaista riippumatta AMK:ssa on enemmän ohjattua opiskelua ja yliopistossa on enemmän omatoimista opiskelua. Erityisen suuria tutkintoalojen sisäisiä eroja AMK- ja yliopisto-opiskelijoiden välillä havaitaan ohjattuun opiskeluun käytetyssä ajassa. Esimerkiksi lääketieteen AMK-opiskelija käyttää yliopisto-opiskelijaan verrattuna keskimäärin 7 tuntia enemmän aikaa ohjattuun opiskeluun viikossa. Humanistisia aloja AMK:ssa opiskelevat taas käyttävät ohjattuun opiskeluun keskimäärin 8 tuntia enemmän aikaa viikossa kuin humanistisia aloja yliopistossa opiskelevat. Vastaavasti esimerkiksi luonnontieteissä opintosektorien välinen ero on ainoastaan yksi tunti AMK-opiskelijoiden eduksi.

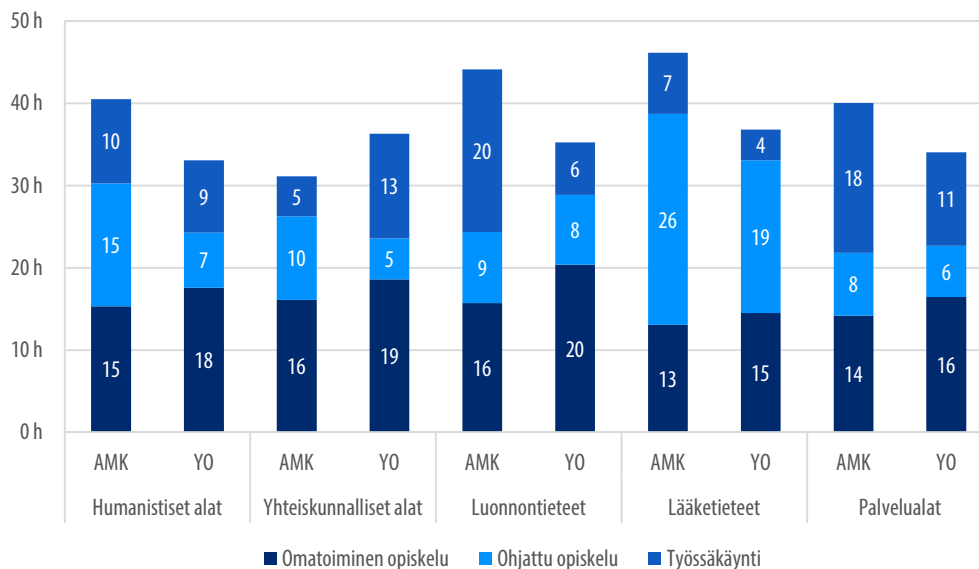
Omatoimisessa opiskelussa erityisen suuria ajankäyttöeroja AMK- ja yliopisto-opiskelijoiden välillä havaitaan luonnontieteissä sekä yhteiskunnallisten ja humanististen alojen opiskelijoiden parissa. Luonnontieteitä yliopistossa opiskelevat käyttävät viikossa keskimäärin neljä tuntia enemmän aikaa omatoimiseen opiskeluun kuin luonnontieteitä AMK:ssa opiskelevat. Yhteiskunnallisilla ja humanistisilla aloilla vastaava ero on kolme

tuntia. Vaikka nämäkin erot ovat viikkotasolla huomattavia, ovat ne kuitenkin pieniä suhteessa vastaaviin eroihin ohjatussa opiskelussa.

Kaikista suurimmat alojen sisäiset ajankäyttöerot AMK- ja yliopisto-opiskelijoiden välillä löytyvät kuitenkin työssäkäyntiin käytetystä ajasta. Jos esimerkiksi tarkastellaan luonnontieteiden opiskelijoita, havaitaan, että AMK:ssa opiskelevat käyttävät viikossa keskimäärin 14 tuntia enemmän aikaa työssäkäyntiin kuin yliopistossa samaa alaa opiskelevat. Myös esimerkiksi palvelualoja AMK:ssa opiskelevat käyttävät viikossa keskimäärin 7 tuntia enemmän aikaa työssäkäyntiin kuin yliopisto-opiskelijat.

Vaikka yleisesti ottaen AMK:ssa opiskelevat käyttävätkin enemmän aikaa työssäkäyntiin kuin saman alan yliopisto-opiskelijat, myös poikkeuksia löytyy. Jos tarkastellaan esimerkiksi yhteiskuntatieteellisten alojen opiskelijoita, havaitaan, että yliopisto-opiskelijat käyttävät viikossa 8 tuntia enemmän aikaa työssäkäyntiin kuin yhteiskuntatieteellisiä aloja AMK:ssa opiskelevat.

Kuvio 9. Eri alojen opiskelijoiden keskimääräinen viikoittainen opiskeluun ja ansiotyöhön käytetty tuntimäärä opintosektoreittain vuonna 2022.

1.4 Tyytyväisyys ajankäyttöön

Varsinaisen ajankäytön lisäksi Eurostudent VIII -tutkimuksessa selvitettiin, miten tyytyväisiä opiskelijat ovat ajankäyttöön, ja mihin osa-alueisiin he haluaisivat käyttää enemmän tai vähemmän aikaa jatkossa. Koska edellä on esitelty, miten opiskelijoiden ajankäyttö on muuttunut vuodesta 2019, myös tyytyväisyyttä ajankäyttöön on syytä peilata vuoteen 2019. Kuviossa 10 on esitetty opiskelijoiden tyytyväisyyttä ansiotyöhön, omatoimiseen opiskeluun ja ohjattuun opiskeluun käytettyyn aikaan vuosina 2019 ja 2022.

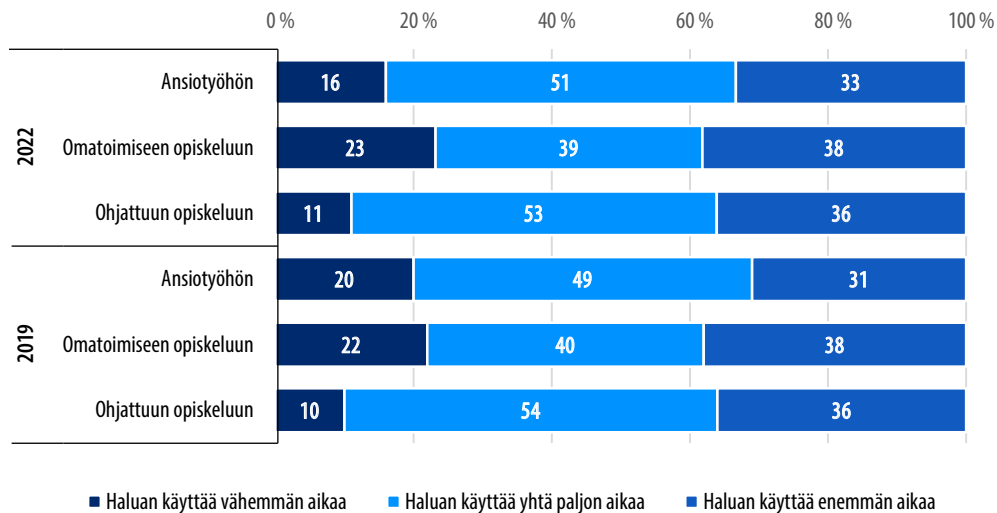
Jos tarkastellaan vuotta 2022, havaitaan, että 33 prosenttia opiskelijoista haluaisi käyttää enemmän aikaa työssäkäyntiin, 38 prosenttia omatoimiseen opiskeluun ja 36 prosenttia ohjattuun opiskeluun. Vastaavasti 16 prosenttia opiskelijoista haluaisi käyttää vähemmän aikaa työssäkäyntiin, 23 prosenttia omatoimiseen opiskeluun ja 11 prosenttia ohjattuun opiskeluun. Toisin sanoen 49 prosenttia opiskelijoista on tyytymättömiä ansiotyöhön käyttämäänsä aikaan, 61 prosenttia on tyytymättömiä omatoimiseen opiskeluun käyttämäänsä aikaan, ja 48 prosenttia on tyytymättömiä ohjattuun opiskeluun käyttämäänsä aikaan.

Näistä ajankäyttöön tyytymättömien suurista suhteellisista osuuksista huolimatta on hyvä huomioda, että enemmistö opiskelijoista (yli 50 %) on kuitenkin tyytyväisiä sekä ansiotyöhön että ohjattuun opiskeluun käyttämäänsä aikaan, ja käyttävät niihin niin paljon aikaa kuin haluavatkin käyttää. Omatoimiseen opiskeluun käytettyyn aikaan ollaan tässä mielessä tyytymättömmimpiä, sillä yhteensä 61 prosenttia opiskelijoista haluaisi käyttää siihen eri määrän aikaa kuin tällä hetkellä käyttää.

Jos taas tarkastellaan yleisemmin muutoksia vuodesta 2019, havaitaan, että tyytyväisyys ajankäyttöön on säilynyt varsin samalla tasolla kaikkien muiden osa-alueiden paitsi ansiotyöhön käytetyn ajan osalta. Vuonna 2019 opiskelijoista 20 prosenttia halusi käyttää vähemmän aikaa ansiotyöhön, kun taas vuonna 2022 vain 16 prosenttia opiskelijoista on tätä mieltä. Tämän lisäksi niiden osuus, jotka haluaisivat käyttää enemmän aikaa ansiotyöhön, nousi kaksi prosenttiyksikköä vuodesta 2019.

Eräs mielenkiintoinen havainto vuosien 2019 ja 2022 välillä on myös se, että vaikka ohjattuun opiskeluun käytetty aika vähentyikin vuodesta 2019 varsin merkittävästi (ks. kuvio 6), ei ohjattuun opiskeluun haluta käyttää vuonna 2022 yhtään sen enempää aikaa kuin vuonna 2019. Näyttäisikin siltä, että ohjatun opiskelun määrän vähentyminen ei ole lisännyt samassa suhteessa niiden opiskelijoiden määrää, jotka haluavat käyttää siihen enemmän aikaa.

Kuvio 10. Tyytyväisyys omatoimiseen opiskeluun ja ohjattuun opiskeluun sekä ansiotyöhön käytettyyn aikaan vuosina 2019 ja 2022.

Muutokset tyytyväisyydessä ansiotyöhön käytettyyn aikaan

Koska vuosien 2019 ja 2022 välillä muutoksia tyytyväisyydessä ajankäyttöön nähdään erityisesti suhteessa ansiotyöhön, on tätä kokonaisuutta syytä tarkastella lähemmin. Vaikka tyytyväisyys ajankäyttöön riippuu useista eri osatekijöistä, on oletettava, että opiskelijoiden elämäntilanteet vaikuttavat erityisen paljon siihen, kuinka tyytyväisiä ansiotyöhön käytettyyn aikaan ollaan. Kuviosta 11 havaitaan, miten eri elämäntilanteissa olevien opiskelijoiden tyytyväisyys ansiotyöhön käytettyyn aikaan on muuttunut vuodesta 2019.

Kuviosta havaitaan, että vuonna 2022 ansiotyöhön haluttaisiin käyttää enemmän aikaa kuin vuonna 2019 kaikkien tarkasteluun otettujen opiskelijaryhmien parissa. Vuonna 2019 esimerkiksi osaopiskelukykyisistä 34 prosenttia halusi käyttää enemmän aikaa ansiotyöhön, kun vuonna 2022 vastaava luku on 39 prosenttia. Vuonna 2022 ansiotyöhön haluaisi käyttää enemmän aikaa erityisesti KV-opiskelijat, joista 45 prosenttia on tätä mieltä. Myös AMK-opiskelijoista keskimääräistä suurempi osuus (36 %) haluaisi käyttää enemmän aikaa ansiotyöhön.

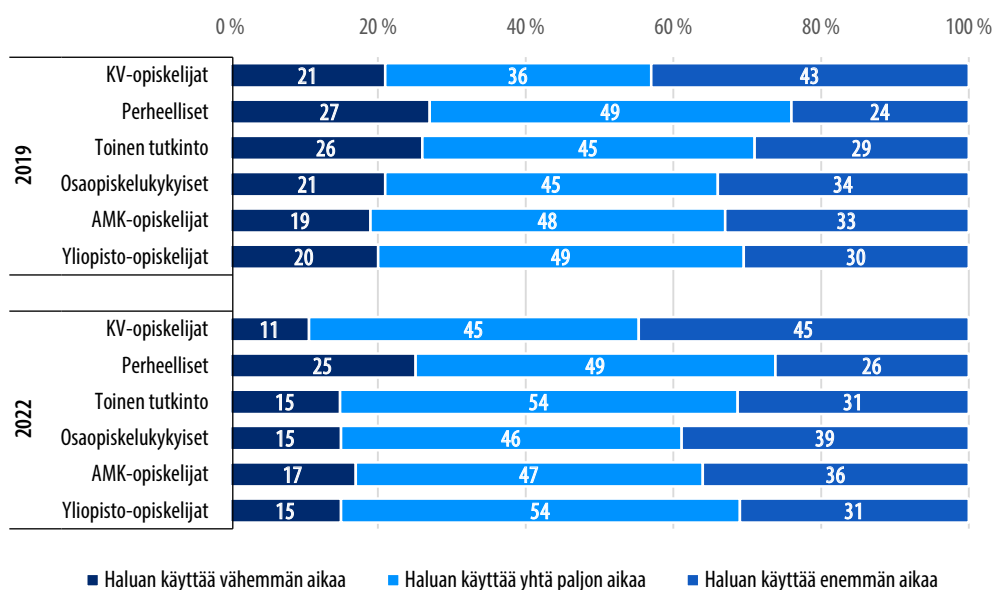
Vastaavia muutoksia havaitaan myös, kun tarkastellaan niiden osuutta, jotka haluaisivat käyttää vähemmän aikaa ansiotyöhön. Kaikkien tarkasteluun otettujen opiskelijaryhmien parissa, niiden osuus, jotka haluaisivat käyttää vähemmän aikaa ansiotyöhön, laski vuodesta 2019. Esimerkiksi KV-opiskelijoista 21 prosenttia halusi vuonna 2019 käyttää vähemmän aikaa ansiotyöhön, kun vuonna 2022 vastaava luku on enää 11 prosenttia. Myös toista tutkintoa suorittavien parissa lasku vuodesta 2019 on merkittävä (11 prosenttiyksikköä).

Vuonna 2022 erityisesti perheelliset opiskelijat haluaisivat käyttää vähemmän aikaa työsäkäyntiin: 25 prosenttia heistä on tätä mieltä. Perheellisten opiskelijoiden tilanne ei kuitenkaan ole juuri muuttunut vuodesta 2019. Myös tuolloin 27 prosenttia heistä halusi käyttää vähemmän aikaa työntekoon.

Tyytyväisimpiä ansiotyöhön käytettyyn aikaan vuonna 2022 ovat toista tutkintoa suorittavat ja yliopisto-opiskelijat. Heistä 54 prosenttia haluaisi käyttää yhtä paljon aikaa ansiotyöhön kuin nyt käyttävät. Yliopisto-opiskelijoiden tyytyväisyyttä on mielenkiintoista peilata AMK-opiskelijoiden tyytyväisyyteen, joka on merkittävästi vähäisempää. Siinä missä yliopisto-opiskelijoista 53 prosenttia on tyytyväisiä ansiotyöhön käyttämäänsä aikaan, AMK-opiskelijoista ainoastaan 47 prosenttia on tätä mieltä. AMK-opiskelijat ovat myös tarkasteluun otetuista opiskelijaryhmistä ainoa, jonka tyytyväisyys työhön käytettyyn aikaan laski vuodesta 2019.

Kun tarkastellaan yleisemmin muutoksia vuodesta 2019, havaitaan, että erityisesti KV-opiskelijoiden parissa ajankäyttönsä tyytyväisten opiskelijoiden suhteellinen osuus on noussut (9 prosenttiyksikköä). Tästä huolimatta he ovat tarkastelluista opiskelijaryhmistä tyytymättömmimpiä ansiotyöhön käyttämäänsä aikaan vuonna 2022. Tilanne on tässä suhteessa siis samanlainen kuin se oli jo vuonna 2019.

Kuvio 11. Tyytyväisyys ansiotyöhön käytettyyn aikaan vuosina 2019 ja 2022 suhteessa opiskelijoiden elämäntilanteisiin.

LÄHTEET

Saari, J., Koskinen, H., Attila, H. & Sarén, N. (2020). Eurostudent VII – Opiskelijatutkimus 2019. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2020:25. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-907-3>

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Meritullinkatu 10
PL 29, 00023 Valtioneuvosto
p. 0295 16001
okm.fi

ISSN 1799-0351 PDF
ISBN 978-952-263-740-6 PDF